JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ELEANOR SHARPSTON
21 päivänä lokakuuta 2014 [1]

Asia C-623/13

Ministre de l'Économie et des Finances
vastaan
Gérard de Ruyter

(Ennakkoratkaisupyyntö – Conseil d'État (France))

Sosiaaliturva — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — Asiallinen soveltamisala — Pääomatulo — Maksujen suora ja riittävän merkityksellinen yhteys asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön

1. Conseil d'État'n (Ranska) (jäljempänä ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin) esittämä nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee sitä, sovelletaanko asetusta N:o 1408/71 [2] pääomatuloista perittäviin maksuihin, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu sosiaaliturvan rahoittamiseen. Tämän kysymyksen vastaus liittyy mainitun asetuksen 4 artiklan, jossa luetellaan asetuksen aineelliseen soveltamisalaan kuuluvat sosiaaliturvan alat, tulkintaan.

2. Vuonna 2000 annetuissa kahdessa tuomiossa [3] yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut asiakysymyksestä, että yleisellä sosiaalimaksulla ("contribution sociale généralisée", jäljempänä CSG-maksu) ja valtion sosiaaliturvavelan lyhentämiseksi pidätettävällä maksulla ("contribution pour le remboursement de la dette sociale", jäljempänä CRDS-maksu), jotka Ranska perii ansiotuloista ja niihin rinnastettavista tuloista, [4] on suora ja riittävän merkityksellinen yhteys 4 artiklassa lueteltujen sosiaaliturvan alojen lainsäädäntöön, ja näin ollen ne kuuluvat asetuksen N:o 1408/71 aineelliseen soveltamisalaan. Näin siksi, että nämä maksut oli nimenomaisesti tarkoitettu suoraan Ranskan sosiaaliturvan rahoittamiseen tai Ranskan yleisen sosiaaliturvajärjestelmän alijäämän kattamiseen, toisin kuin julkisen vallan yleisiä menoja kattamaan tarkoitetut maksut. [5] Tällaisten maksujen periminen Ranskassa asuvien mutta toisen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön alaisten henkilöiden ansiotuloista ja niihin rinnastettavista tuloista (yleensä koska he työskentelevät kyseisessä jälkimmäisessä valtiossa) katsottiin näin ollen olevan ristiriidassa asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sosiaaliturvalainsäädäntöjen päällekkäisyyden kiellon ja työntekijöiden vapaata liikkuvuutta ja sijoittautumisoikeutta koskevien perustamissopimuksen takeiden kanssa.

1 — Alkuperäinen kieli: englanti.

2 — Sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, s. 2), sellaisena kuin se on muutettuna ja saatettuna ajan tasalle 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1) ja sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1992/2006 (EUVL L 392, s. 1). Asetus N:o 1408/71 korvattiin sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta 29.4.2004 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 883/2004 (EUVL L 166, s. 1). Pääasian tosiseikkoja säännellään kuitenkin yhä asetuksella N:o 1408/71.

3 — Tuomio komissio v. Ranska, C-34/98, EU:C:2000:84, ja tuomio komissio v. Ranska, C-169/98, EU:C:2000:85.

4 — Nämä tulotyypit kattavat erityisesti palkat, eläkkeet ja työttömyysavustukset.

5 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 36 ja 37 kohta ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 34 ja 35 kohta.

3. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy lähinnä, sovelletaanko näitä perusteluja myös vastaaviin maksuihin, joita Ranska perii pikemminkin pääomatuloista kuin ansiotuloista tai niihin rinnastettavista tuloista. Tarkoittaako asetuksen N:o 1408/71 tavoite varmistaa työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa sitä, että sen soveltamisala rajoittuu ammatillisen toiminnan harjoittamisesta saatavista tuloista perittäviin maksuihin?

4. Tämä kysymys on selvitettävä, koska de Ruyter, joka on Alankomaiden kansalainen ja jonka verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa, kyseenalaistaa CSG-maksun, CRDS-maksun ja muut sosiaaliturvamaksut, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu sosiaaliturvan rahoittamiseen ja jotka hänen on kyseisen jäsenvaltion mukaan maksettava tuloista, jotka hän on saanut Alankomaissa tekemiensä elinkorkosopimusten nojalla (jäljempänä hänen elinkorkonsa tai elinkorot) ja jotka eivät liity hänen ammatilliseen toimintaansa. Hän väittää, että koska hän työskentelee Alankomaissa, hänen pitäisi olla ainoastaan Alankomaiden sosiaaliturvalainsäädännön alainen.

Lainsäädäntö

Euroopan unionin oikeus

5. Neuvosto on käyttänyt erityisesti ETY:n perustamissopimuksen 51 artiklaa (josta on tullut SEUT 48 artikla) oikeusperustana antaessaan asetuksen N:o 1408/71, jonka tarkoituksena on yhteensovittaa kansallisia sosiaaliturvalainsäädäntöjä ja mahdollisuuksien mukaan poistaa näistä lainsäädännöistä johtuvat esteet työntekijöiden ja ammatinharjoittajien vapaalle liikkuvuudelle. Asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osassa todetaan erityisesti seuraavaa:

”– –

kansallisten sosiaaliturvalainsäädäntöjen yhteensovittamissäännöt ovat osa henkilöiden vapaan liikkuvuuden periaatetta, ja niillä on tämän vuoksi myötävaikutettava heidän elämäntasonsa ja työolojensa parantumiseen (ensimmäinen perustelukappale),

– –

olisi kunnioitettava sosiaaliturva-alan kansallisten lainsäädäntöjen ominaispiirteitä ja laadittava ainoastaan yhteensovittamisjärjestelmä (neljäs perustelukappale),

tämän yhteensovittamisen yhteydessä yhteisössä olisi taattava eri jäsenvaltioiden työntekijöiden – – yhdenvertainen kohtelu erilaisten kansallisten lainsäädäntöjen osalta (viides perustelukappale),

yhteensovittamissännöillä on taattava yhteisön alueella liikkuville työntekijöille – – saavutettujen ja saavutettavien oikeuksien ja etujen säilyminen (kuudes perustelukappale),

– –

yhteisön alueella liikkuvat työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat olisi saatettava yhden jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen siten, että vältetään tapaukseen soveltuvien kansallisten lainsäädäntöjen päällekkäisyys ja tästä aiheutuvat ongelmat (kahdeksas perustelukappale),

– –

jäsenvaltion alueella toimivien kaikkien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla on aiheellista määrätä, että noudatetaan pääsääntöisesti sen jäsenvaltion lainsäädäntöä, jonka alueella kyseinen henkilö työskentelee tai harjoittaa ammattia (kymmenes perustelukappale),

_ _”

6. Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan a alakohdan i alakohdan mukaan ”palkatulla työntekijällä” tarkoitetaan ”henkilöä, joka on pakollisen tai valinnaisen jatkuvan vakuutuksen perusteella vakuutettu yhden tai useamman palkattujen työntekijöiden tai itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvajärjestelmän taikka virkamiesten erityisjärjestelmän kattaman vakuutustapahtuman varalta”.

7. Asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan j alakohdan mukaan ”lainsäädännöllä” tarkoitetaan ”jokaisen jäsenvaltion osalta lakeja, asetuksia ja muita määräyksiä sekä kaikkia muita täytäntöönpanotoimenpiteitä, nykyisiä tai tulevia, jotka liittyvät 4 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin sosiaaliturvan aloihin tai järjestelmiin tai 4 artiklan 2 a alakohdassa tarkoitet[tuihin] maksuihin perustumatto[miin] erityisetuu[ksiin]”.

8. Asetuksen N:o 1408/71 2 artiklan 1 kohdassa määritellään henkilöt, joihin asetusta sovelletaan, eli ”palkat[ut] työntekij[ät], itsenäis[et] ammatinharjoittaj[at] ja opiskelij[at], jotka kuuluvat tai ovat kuuluneet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön piiriin ja jotka ovat jäsenvaltion kansalaisia tai jotka ovat valtiottomia henkilöitä tai pakolaisia, jotka asuvat jäsenvaltion alueella, sekä heidän perheenjäsen[ensä] tai jälkeenjääne[ensä]”.

9. Asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa, jonka otsikkona on ”Asiallinen ulottuvuus”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan kaikkeen lainsäädäntöön, joka koskee seuraavia sosiaaliturvan aloja:

a) sairaus- ja äitiysetuuksia;

b) työkyvyttömyysetuuksia, mukaan lukien ne, joiden tarkoituksena on ansiokyvyn ylläpitäminen tai parantaminen;

c) vanhuusetuuksia;

d) jälkeenjääneiden etuuksia;

e) työtapaturma- ja ammattitautietuuksia;

f) kuolemantapauksen johdosta annettavia avustuksia;

g) työttömyysetuuksia;

h) perhe-etuuksia.

2. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin yleisiin ja erityisiin sosiaaliturvajärjestelmiin riippumatta siitä, ovatko ne maksuihin perustuvia vai maksuihin perustumattomia, sekä järjestelmiin, jotka koskevat työnantajan tai laivanvarustajan vastuuta, kun kysymys on 1 kohdassa tarkoitetuista etuuksista.

_ _”

10. Asetuksen N:o 1408/71 II osastoon (sovellettava lainsäädäntö) kuuluvassa 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei 14 c tai 14 f artiklasta muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14–17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella ja vaikka hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella;

_ _”[6]

Ranskan oikeus

11. Yleisen verolain (code général des impôts) 1600-0 C §:n mukaan niiden luonnollisten henkilöiden pääomatulosta, joiden verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa, peritään CSG-maksu, jonka määräytymisperusteena on mainitussa pykälässä luetelluista pääomatuloista muodostuvan tulon nettomäärä.[7] CSG-maksu peritään erityisesti kiinteistötuloista (revenus fonciers), sopimusperusteisista elinkoroista (rentes viagères constituées à titre onéreux),[8] irtaimen pääoman tuloista (revenus de capitaux mobiliers) ja tietyistä omaisuuserien arvonnousuista (plus-values) (code de la sécurité sociale, sosiaaliturvalain L. 136-6 §).

12. Yleisen verolain 1600-0 G §:n ja 1600-0 H §:n, joita on luettava yhdessä sosiaaliturvalain L. 136-6 §:n kanssa, mukaan kyseisiltä henkilöiltä peritään myös CRDS-maksu, jonka määräytymisperusteena ovat samat tulot.

13. Yleisen verolain 1600-0 F bis §:n, sellaisena kuin sitä tuolloin sovellettiin pääasian tosiseikkoihin, mukaan kyseisiltä henkilöiltä peritään lisäksi näistä tuloista 2 prosentin sosiaalimaksu (prélèvement social) sekä 1.7.2004 alkaen sosiaalitoimesta ja perheistä annetun lain (code de l’action sociale et des familles) L. 14-10-4 §:n mukainen 0,3 prosentin suuruinen lisämaksu. Jälkimmäistä maksua perittiin ensimmäistä kertaa vuonna 2003 saaduista pääomatuloista.

14. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan näitä maksuja käytetään Ranskan pakollisten sosiaaliturvajärjestelmien rahoittamiseen. CSG-maksuilla rahoitetaan sairausvakuutusetuuksia, perhe-etuuksia, maksuihin perustumattomia vanhuusvakuutusetuuksia ja hoitoetuuksia. CRDS-maksu ohjataan Caisse d’amortissement de la dette socialelle (valtion sosiaaliturvavelan lyhentämisestä huolehtiva elin), ja se on tarkoitettu käytettäväksi sosiaaliturvajärjestelmän alijäämän kattamiseen. 2 prosentin sosiaalimaksu ohjataan Caisse nationale d’allocations familialesille (perheavustuksista huolehtiva elin) ja Caisse nationale d’assurance vieillesse des travailleurs salariésille (palkattujen työntekijöiden kansallinen vanhuusvakuutuksesta huolehtiva elin) ja 0,3 prosentin lisämaksu Caisse nationale de solidarité pour l’autonomielle (vanhusten ja vajaakuntoisten itsenäistä selviytymistä tukeva yhteisvastuuelin).

6 — Asetuksen N:o 1408/71 14, 14 c, 14 f ja 17 artikla eivät ole merkityksellisiä nyt käsiteltävässä asiassa.

7 — Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mielestä tässä kohdassa mainittuja Ranskan yleisen verolain ja sosiaaliturvalain säännöksiä on sovellettava pääasiassa.

8 — Sopimusperusteinen elinkorko (rentes viagères constituées à titre onéreux) on vakuutustuote, jossa elinkoron saaja ostaa tiettyä kertasuoritusta vastaan vakuutuksenantajalta tulevia säännöllisiä suorituksia, jotka jatkuvat tietyn ajan (esim. elinkoron saajan kuolemaan saakka).

Tosiseikat, oikeudenkäyntimenettely ja ennakkoratkaisukysymys

15. Gérard de Ruyterin verotuksellinen kotipaikka on ollut Ranskassa vuodesta 1994. Hän on ollut Alankomaihin sijoittautuneen yrityksen työntekijä vuodesta 1996. Vuosina 1997–2004 de Ruyter ilmoitti tuloja, jotka muodostuivat palkasta, irtaimesta omaisuudesta saadusta pääomatulosta, elinkeinotulosta ja elinkoroista. Hänen palkkansa oli yksinomaan peräisin Alankomaista. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan elinkorot eivät olleet osa de Ruyterin ansiotuloja, koska hän ei ollut esittänyt, että ne perustuisivat pääomaan, jonka muodostumiseen hänen työnantajansa on osallistunut.

16. Koska de Ruyterin verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa, hänen kaikista tuloistaan, myös hänen elinkoroistaan, on peritty tuloveroa Ranskassa. Elinkoroista on peritty myös CSG-maksu, CRDS-maksu, 2 prosentin sosiaalimaksu ja vuodesta 2003 lähtien 0,3 prosentin lisämaksu.

17. De Ruyterin valitukset päätöksistä, joissa häntä vaadittiin maksamaan kyseiset maksut, hylättiin tribunal administrative de Marseillessa ja tribunal administratif de Nîmesissä (Ranska). Muutoksenhaun yhteydessä Cour administrative d'appel de Marseille muutti tuomiot ja vapautti de Ruyterin eri sosiaalimaksuista, jotka häneltä oli vaadittu hänen vuosina 1997–2004 saamistaan elinkoroista. Kyseisen ratkaisun perusteena oli lähinnä se, että de Ruyterilta oli jo peritty sosiaalimaksut kyseisistä tuloista Alankomaissa. Muiden sosiaalimaksujen periminen Ranskassa muodosti näin ollen esteen hänen vapaata liikkuvuutta koskevalle oikeudelleen.

18. Ministre du budget, des comptes publics, de la fonction publique et de la réforme de l'Etat (budjetista, julkishallinnon tilinpidosta, julkishallinnosta ja valtiouudistuksesta vastaava ministeri, jäljempänä ministeri) valitti näistä päätöksistä Conseil d'État'han, joka kumosi ne sillä perusteella, että Cour administrative d'appel oli tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että kyseiset maksut loukkasivat verovelvollisen oikeutta liikkua vapaasti Euroopan unionissa, tutkimatta, onko Euroopan unioni toteuttanut toimia tällaisen kaksoisverotuksen lopettamiseksi. Conseil d'État'ssa de Ruyter väittää, että asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sovellettavien lainsäädäntöjen päällekkäisyyttä koskevan kiellon mukaisesti hänen pitäisi olla ainoastaan Alankomaiden sosiaaliturvalainsäädännön alainen. Ministeri väittää lähinnä, että CSG-maksun, CRDS-maksun, sosiaalimaksun ja lisämaksun yhteys sosiaaliturvalainsäädäntöön ei ole riittävä, jotta kyseistä asetusta voitaisiin soveltaa.

19. Conseil d'État katsoi, että valituksen ratkaisu määräytyy asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalan tulkinnan perusteella, ja pyysi ennakkoratkaisua seuraavaan kysymykseen:

"Onko CSG-maksun, CRDS-maksun, 2 prosentin sosiaalimaksun ja kyseisen sosiaalimaksun lisämaksun kaltaisilla pääomatuloista perittävillä veronluontoisilla maksuilla ainoastaan siksi, että niillä rahoitetaan Ranskan pakollisia sosiaaliturvajärjestelmiä, suora ja relevantti yhteys joihinkin [asetuksen N:o 1408/71] 4 artiklassa mainittuihin sosiaaliturvan aloihin, ja kuuluvatko ne siten tämän asetuksen soveltamisalaan?"

20. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet de Ruyter, Ranskan hallitus ja Euroopan komissio. Suullista käsittelyä ei Ranskan hallituksen pyynnöstä huolimatta järjestetty.

Arviointi

Alustavat huomautukset

21. Esitän aluksi lyhyesti asetuksella N:o 1408/71 käyttöön otetun jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisjärjestelmän pääpiirteet ja yhteisöjen tuomioistuimen asioissa komissio vastaan Ranska [9] esittämät tärkeät selvennykset siitä, milloin maksut kuuluvat mainitun asetuksen soveltamisalaan.

22. Kuten yhteisöjen tuomioistuin nimenomaisesti korosti, nämä kaksi asiaa koskivat sosiaalimaksujen perimistä ainoastaan siltä osin kuin perintä kohdistui sellaisten Ranskassa asuvien työntekijöiden tai ammatinharjoittajien ansiotuloihin ja niihin rinnastettaviin tuloihin, jotka kuuluvat kyseisen jäsenvaltion verotuksen piiriin sellaisen ansiotoiminnan osalta, jota he ovat harjoittaneet toisessa jäsenvaltiossa. [10] Seuraavaksi tutkin, kuuluvatko maksut, jotka on tarkoitettu nimenomaisesti sosiaaliturvan rahoittamiseen mutta jotka peritään tuloista, jotka *eivät* liity ammatillisen toiminnan harjoittamiseen, asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, kun otetaan huomioon asetuksen työntekijöiden ja ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden varmistamista koskeva tavoite. Onko tällaisilla maksuilla suora ja riittävän merkityksellinen yhteys sosiaaliturvalainsäädäntöön?

23. Käsittelen lopuksi lyhyesti kysymystä siitä, ovatko kyseiset maksut, mikäli ne kuuluvat mainitun asetuksen soveltamisalaan, yhdenmukaisia asetuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sovellettavien sosiaaliturvalainsäädäntöjen päällekkäisyyden kiellon kanssa.

Asetusta N:o 1408/71 koskevan oikeuskäytännön tarjoama ohjeistus

24. Jäsenvaltiot ovat toimivaltaisia niiden omien sosiaaliturvajärjestelmiensä organisoimisessa. [11] Silloin kun alaa ei ole yhdenmukaistettu, kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan vahvistaa edellytykset oikeudelle tai velvollisuudelle liittyä johonkin sosiaaliturvajärjestelmään, vakuutettavien maksettavana olevien maksujen taso [12] ja tulot, jotka on otettava huomioon sosiaalivakuutusmaksuja laskettaessa. [13] Tätä toimivaltaa käyttäessään jäsenvaltioiden on kuitenkin noudatettava unionin oikeutta. [14]

25. Asetuksella N:o 1408/71 perustetaan yhteensovittamisjärjestelmä, jossa erityisesti määritetään yksi tai useampi lainsäädäntö, jota sovelletaan sellaisiin palkattuihin työntekijöihin tai itsenäisiin ammatinharjoittajiin, jotka käyttävät erilaisissa olosuhteissa liikkumisvapauttaan. [15] Asetusta N:o 1408/71 on tulkittava sen perustana olevan perustamissopimuksen artiklan (SEUT 48 artikla) tavoitteen valossa eli siten, että edistetään siirtotyöläisten vapaan liikkuvuuden mahdollisimman täysimääräistä toteutumista. [16] Tämän saavuttamiseksi asetuksen johdanto-osan viidennestä, kuudennesta ja kymmenennestä perustelukappaleesta ja 3 artiklasta käy selvästi ilmi, että asetuksella pyritään takamaan parhaalla mahdollisella tavalla jäsenvaltion alueella taloudellista toimintaa harjoittavien henkilöiden yhdenvertainen kohtelu eikä rankaisemaan työntekijöitä, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen.

9 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84 ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85.

10 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 19 kohta ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85,18 kohta.

11 — Ks. viimeksi tuomio Salgado González, C-282/11, EU:C:2013:86, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

12 — Ks. erityisesti tuomio Blanckaert, C-512/03, EU:C:2005:516, 49 kohta.

13 — Ks. erityisesti tuomio Terhoeve, C-18/95, EU:C:1999:22, 51 kohta ja tuomio Derouin, C-103/06, EU:C:2008:185, 26 ja 27 kohta.

14 — Ks. erityisesti tuomio Decker, C-120/95, EU:C:1998:167, 23 kohta; tuomio Kohll, C-158/96, EU:C:1998:171, 19 kohta; tuomio Derouin, EU:C:2008:185, 25 kohta ja tuomio Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 77 kohta.

15 — Ks. erityisesti asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan neljäs perustelukappale. Ks. myös erityisesti tuomio komissio v. Saksa, C-68/99, EU:C:2001:137, 22 ja 23 kohta; tuomio Piatkowski, C-493/04, EU:C:2006:167, 19 ja 20 kohta ja tuomio Nikula, C-50/05, EU:C:2006:493, 20 kohta.

16 — Tuomio Belbouab, 10/78, EU:C:1978:181, 5 kohta; tuomio Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, 24 kohta; tuomio Hudzinski ja Wawrzyniak, C-611/10 ja C-612/10, EU:C:2012:339, 53 kohta ja tuomio da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 70 kohta.

26. Asetuksen N:o 1408/71 II osaston säännökset, joihin 13 artiklan 1 kohta kuuluu, muodostavat täydellisen lainvalintasääntöjen kokonaisuuden, joten jäsenvaltiot eivät voi enää määrittää henkilöitä, joihin niiden lainsäädäntöä sovelletaan, eivätkä aluetta, jolla kyseinen lainsäädäntö tulee voimaan. [17] Sen lisäksi, että näillä säännöksillä pyritään estämään useampien kansallisten lainsäädäntöjen samanaikainen soveltaminen ja tästä mahdollisesti aiheutuvat vaikeudet, niillä pyritään myös estämään se, että asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan kuuluvat henkilöt jäisivät ilman sosiaaliturvaa siitä syystä, ettei heihin voida soveltaa mitään lainsäädäntöä. [18] Näin ollen se, että henkilöä vaaditaan maksamaan sosiaalimaksuja muussa kuin asetuksen N:o 1408/71 mukaisesti nimetyssä jäsenvaltiossa, on lähtökohtaisesti asetuksen N:o 1408/71 ja erityisesti sen 13 artiklan 1 kohdan vastaista. [19]

27. Asetuksen N:o 1408/71 4 artiklassa selvennetään, että kansallisiin sosiaaliturvajärjestelmiin sovelletaan kokonaisuudessaan unionin oikeuden sääntöjä. [20] Jotta maksu kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan, sillä on oltava suora ja riittävän merkityksellinen yhteys 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevaan lainsäädäntöön. [21] Ratkaiseva kriteeri tältä osin on se, onko maksu nimenomaisesti tarkoitettu jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamiseen riippumatta siitä, saako henkilö maksun vastikkeeksi etuuksia. [22] Asioissa komissio v. Ranska yhteisöjen tuomioistuin teki tältä osin eron toisaalta CSG-maksun ja CRDS-maksun kaltaisten maksujen, joita peritään ansiotuloista tai niihin rinnastettavista tuloista, jotka on ”nimenomaisesti tarkoitettu suoraan Ranskan sosiaaliturvan rahoittamiseen” ja joilla on siksi tällainen yhteys, ja toisaalta ”julkisen vallan yleisiä menoja kattamaan tarkoitettujen maksujen” välillä. [23] Maksujen luokitteleminen kansallisessa lainsäädännössä veroksi ei tarkoittanut sitä, etteikö niiden voitaisi katsoa kuuluvan asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, joten niitä koskee 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sovellettavien lainsäädäntöjen päällekkäisyyden kielto. [24]

28. Näillä periaatteilla on merkittäviä seurauksia käsiteltävälle ennakkoratkaisupyynnölle, jossa ei kiistetä sitä, että pääomatuloista perityt sosiaalimaksut on nimenomaisesti tarkoitettu sosiaaliturvan tiettyjen alojen rahoittamiseen tai Ranskan sosiaaliturva-alijäämän kattamiseen. [25]

29. Ensinnäkin se, että pääomatuloista perittävää CSG-maksua pidetään Ranskan lainsäädännössä pikemminkin lisäverona kuin erillisenä sosiaaliturvamaksuna ja että veroviranomaiset hallinnoivat sen perintää ja valvontaa tuloveroihin sovellettavien sääntöjen mukaisesti, ei vaikuta siihen, sovelletaanko kyseiseen maksuun asetusta N:o 1408/71. Tämä päätelmä voidaan tehdä suoraan asioissa komissio v. Ranska annetuista tuomioista, ja se vastaa asetuksen tarkoitusta luoda jäsenvaltioiden välinen yhteensovittamisjärjestelmä, jolla muun muassa määritetään oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen käyttäviin työntekijöihin ja itsenäisiin ammatinharjoittajiin sovellettava lainsäädäntö. [26] Kun otetaan huomioon sosiaaliturvan eri rahoitusmenetelmät, myös verotus, [27] tämä yhteensovittaminen voi vaarantua, jos maksun luokittelu veroksi kansallisessa lainsäädännössä riittäisi sen sulkemiseen asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalan ulkopuolelle.

17 — Tuomio Luijten, 60/85, EU:C:1986:307, 14 kohta.

18 — Ks. erityisesti tuomio Kits van Heijningen, C-2/89, EU:C:1990:183, 12 kohta. Ks. myös tuomio Partena, C-137/11, EU:C:2012:593, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

19 — Tuomio Perenboom, 102/76, EU:C:1977:71, 13 kohta ja tuomio Aldewereld, C-60/93, EU:C:1994:271, 26 kohta.

20 — Asetuksen 1 artiklan j kohdassa olevalle ”lainsäädännön” määritelmälle on olennaista sen laajuus. Ks. erityisesti tuomio Bozzone, 87/76, EU:C:1977:60, 10 kohta.

21 — Tuomio Rheinhold & Mahla, C-327/92, EU:C:1995:144, 15 ja 23 kohta; tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 35 kohta ja tuomio komissio v, Ranska, EU:C:2000:85, 33 kohta.

22 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 40 kohta; tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 38 kohta ja tuomio *Allard*, C-249/04, EU:C:2005:329, 16 kohta.

23 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 37 kohta ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 35 kohta.

24 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 34 kohta ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 32 kohta.

25 — Ks. edellä 14 kohta.

26 — Ks. edellä alakohdissa 15–19 mainittu oikeuskäytäntö.

27 — Tältä osin ks. eri jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien rahoituksen periaatteita koskeva yleiskatsaus, joka on saatavilla unionin sosiaaliturvan keskinäisen tietojärjestelmän (MISSOC) verkkosivustolta: www.missoc.org/MISSOC/INFORMATIONBASE/COMPARATIVETABLES/MISSOCDATABASE/comparativeTableSearch_PREVIOUS.jsp (saatavilla 25.8.2014).

30. Toisin kuin ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ja komissio ehdottavat, se, ettei kyseisten sosiaalimaksujen suorittaminen anna maksajalle oikeutta suoraan ja yksilöitävään etuun, ei toiseksi ole merkityksellinen arvioitaessa sitä, onko maksuilla suora ja riittävän merkityksellinen yhteys sosiaaliturvalainsäädäntöön. Kuten yhteisöjen tuomioistuin vahvisti asiassa Perez Naranjo, se, onko sosiaalimaksun ja etuuden välillä olemassa riittävällä tavalla yksilöitävissä olevaa yhteyttä, on merkityksellinen etuuden luokittelemiseksi asetuksen N:o 1408/71 4 artiklan 2 a kohdassa tarkoitetuksi maksuihin perustumattomaksi erityisetuudeksi. Tämä kysymys on kuitenkin eri kuin yleisempi kysymys siitä, kuuluuko sosiaalimaksu kyseisen asetuksen aineelliseen soveltamisalaan. [28]

31. Kolmanneksi Ranskan hallituksen väite, jonka mukaan kyseiset maksut eivät korvaa sosiaalimaksuja, ei ole ratkaiseva. Asiassa komissio v. Ranska, joka koski ansiotuloista ja niihin rinnastettavista tuloista perittävää CSG-maksua, yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että maksun yhteys jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädäntöön ”ilmenee myös siitä, että kyseinen maksu on osittain tullut alhaisia ja keskitason palkkoja raskaasti rasittaneiden sosiaaliturvamaksujen tilalle – –”. [29] Kyseisestä sanamuodosta ja siitä, ettei tuomioistuin esittänyt vastaavaa ajatusta toisessa samana päivänä annetussa tuomiossa (joka koski CRDS-maksua), kuitenkin ilmenee, ettei tämä ole välttämätöntä sosiaaliturvamaksun ja sosiaaliturvalainsäädännön välisen suoran ja riittävän asiankuuluvan yhteyden vahvistamiseksi. Tarkemmin sanoen vaikuttaa lähtökohtaisesti siltä, että vastaus kysymykseen, sovelletaanko asetusta N:o 1408/71 jäsenvaltion perimään maksuun, ei pitäisi määräytyä kyseisen jäsenvaltion aikaisemmin perimien sosiaalimaksujen luonteen perusteella. Asetuksen N:o 1408/71 yhteensovittamista koskeva tavoite heikentyisi, jos asetusta sovellettaisiin vain maksuihin, joilla korvataan jo olemassa olevia sosiaalimaksuja.

Onko sillä merkitystä, että kyseessä olevat maksut peritään tuloista, jotka eivät liity ammatillisen toiminnan harjoittamiseen?

32. Käsittelen seuraavaksi Ranskan hallituksen ja komission keskeistä väitettä, jonka mukaan sellaisista tuloista perittävillä maksuilla, jotka eivät liity aikaisempaan tai nykyiseen ammatilliseen toimintaan, ei voi olla suoraa ja riittävän merkityksellistä yhteyttä sosiaaliturvalainsäädäntöön, ja siksi ne eivät kuulu asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan.

33. Asetuksen N:o 1408/71 4 tai 13 artiklassa ei tehdä eroa sosiaalimaksun perusteena olevan tulon luonteen perusteella.

34. Näitä säännöksiä on tulkittava ottaen huomioon SEUT 48 artiklan tarkoitus, joka on edistää siirtotyöläisten vapaan liikkuvuuden mahdollisimman täysimääräistä toteutumista. [30] Kuten asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee, 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sovellettavien lainsäädäntöjen päällekkäisyyden kiellon tarkoituksena on välttää hankaluudet, joita siirtotyöläiselle voi aiheutua useiden säännösten päällekkäisestä soveltamisesta ja jotka estävät heitä käyttämästä oikeuksiaan vapaaseen liikkuvuuteen. [31]

35. Mielestäni pääasiassa kyseessä olevan kaltaiset maksut estävät työntekijöiden vapaata liikkuvuutta yhtä paljon kuin ansiotuloista tai niihin rinnastettavista tuloista perittävä CSG-maksu ja CRDS-maksu.

28 — Tuomio Perez Naranjo, C-265/05, EU:C:2007:26, 41 kohta, jossa tuomioistuin tutki, tarkoittiko se, että CSG-maksulla rahoitettiin Fonds de solidarité vieillesse -nimistä rahastoa, sitä, että rahaston maksamaa avustusta pidettäisiin maksuun perustumattomana erityisetuutena.

29 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 36 kohta.

30 — Ks. edellä 25 kohta.

31 — Tuomio Kits van Heijningen, EU:C:1990:183, 12 kohta; tuomio Allard, EU:C:2005:329, 28 kohta ja määräys Vogler, C-242/99, EU:C:2000:582, 26 kohta. Ks. myös julkisasiamies La Pergolan ratkaisuehdotus komissio v. Ranska, C-34/98, EU:C:1999:392, 24 kohta.

36. Työskentelyjäsenvaltio voi toisaalta myös periä sosiaalimaksuja pääomatuloista. Unionin tuomioistuimen saatavilla olevien tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että näin on tapahtunut pääasiassa: de Ruyterin vuosina 1997–2004 saamat elinkorot oli ilmeisesti otettu huomioon määritettäessä maksuperustaa hänen Alankomaissa maksamille sosiaalimaksuilleen. Mielestäni mahdollisuus, että samasta tulosta peritään kahta sosiaalimaksua kahdessa eri jäsenvaltiossa, voi todennäköisesti saada de Ruyterin kaltaisen työntekijän luopumaan työpaikastaan Alankomaissa ja muutosta Ranskaan. [32]

37. Toisaalta, vaikka työskentelyjäsenvaltio ei perisikään sosiaaliturvamaksuja pääomatuloista, kohtelu olisi epäyhdenvertaista.

38. Tältä osin haluan muistuttaa, että yhden ainoan sovellettavan lainsäädännön periaatteella pyritään takamaan jäsenvaltion alueella toimivien kaikkien työntekijöiden ja ammatinharjoittajien yhdenvertainen kohtelu parhaalla mahdollisella tavalla. [33]

39. Asioissa komissio vastaan Ranska yhteisöjen tuomioistuin katsoi lähinnä, että se, että työskentelyjäsenvaltiossa vakuutettujen työntekijöiden on lisäksi rahoitettava – vaikka vain osittain – asuinjäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmää, johtaa epäyhdenvertaiseen kohteluun asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan nojalla, koska kaikkien muiden maassa asuvien on suoritettava maksuja pelkästään viimeksi mainitun valtion sosiaaliturvajärjestelmään. [34] Tällainen epäyhdenvertainen kohtelu muodostaa automaattisesti työntekijöiden ja ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden esteen, jota ei kyseisen säännöksen mukaan voida hyväksyä. [35]

40. Tätä perustelua voidaan soveltaa kaikkiin pääasiassa kyseessä oleviin sosiaaliturvamaksuihin. Ne maksut, joita peritään kaikilta henkilöiltä, joiden verotuksellinen kotipaikka on Ranskassa, riippumatta siitä, ovatko he toisen jäsenvaltion sosiaalilainsäädännön alaisia, asettavat Ranskassa asuvat ja toisessa jäsenvaltiossa työskentelevät huonompaan asemaan verrattuna niihin, jotka työskentelevät ja asuvat Ranskassa ja osallistuvat näin ollen pelkästään kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvan rahoittamiseen (ja on mahdollista, että työskentelyjäsenvaltio korvaa sosiaaliturvamaksujen pääomatuloista perimättä jättämisen perimällä korkeampia maksuja muunlaisista tuloista tai tarjoamalla sosiaaliturvajärjestelmänsä yleisen rakenteen mukaisesti huonompia sosiaaliturvajärjestelmän etuuksia).

41. Vaikka on totta, että asetuksen N:o 1408/71 tarkoituksena on varmistaa työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien vapaa liikkuvuus Euroopan unionissa, ammatillisen toiminnan (nykyisen tai aiemman) harjoittamisella ei ole merkitystä arvioitaessa, kuuluuko henkilö kyseisen asetuksen soveltamisalaan.

32 — Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin kansalainen, joka asuinpaikasta ja kansalaisuudesta riippumatta työskentelee muussa jäsenvaltiossa kuin asuinjäsenvaltiossa, kuuluu SEUT 45 artiklan soveltamisalaan. Ks. vastaavasti erityisesti tuomio Ritter-Coulais, C-152/03, EU:C:2006:123, 31 kohta; tuomio Renneberg, C-527/06, EU:C:2008:566, 36 kohta ja tuomio S, C-457/12, EU:C:2014:136, 39 kohta. Tähän on lisättävä, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kyseisen vapauden jopa vähäisetkin rajoitukset ovat kiellettyjä, jolleivät ne ole perusteltuja. Ks. äskettäin annettu tuomio Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken Betriebs, C-514/12, EU:C:2013:799, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

33 — Asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan kymmenes perustelukappale.

34 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 45–48 kohta ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 42–45 kohta.

35 — Tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:84, 47 ja 48 kohta ja tuomio komissio v. Ranska, EU:C:2000:85, 44 ja 45 kohta.

42. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan henkilöä on työsuhteen olemassaolosta riippumatta pidettävä asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitettuna ”työntekijänä”, jos hänellä on yhdenkin vakuutustapahtuman varalta joko pakollinen tai vapaaehtoinen vakuutus jossakin asetuksen N:o 1408/71 1 artiklan a alakohdassa mainitussa yleisessä taikka erityisessä sosiaaliturvajärjestelmässä. [36]

43. Määritettäessä asetuksen N:o 1408/71 aineellista ja henkilöllistä soveltamisalaa on noudatettava johdonmukaista lähestymistapaa. Asetuksen 1 artiklan j alakohdan käsite ”lainsäädäntö” käsittää kaikki toimenpiteet, joiden tarkoituksena on nimenomaisesti sosiaaliturvan rahoittaminen. Mielestäni ei siksi ole mitään syytä tehdä eroa, joka riippuu sen tulon luonteesta, johon tällainen rahoitus perustuu. Jos näin tehtäisiin, tämä johtaisi mielestäni asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdan nojalla sellaisille henkilöille, jotka muuttavat (tai aikovat muuttaa) Euroopan unionin alueella, annettavan suojan tason eroihin sen mukaan, muodostuuko heidän kokonaistulonsa ammattitoiminnan harjoittamisesta, pääomasta vai näiden kahden yhdistelmästä.

Jäsenvaltioiden toimivalta säännellä sosiaaliturvaa ja verotusta

44. En hyväksy Ranskan hallituksen väitettä, jonka mukaan asetuksen N:o 1408/71 soveltaminen kyseessä oleviin sosiaalimaksuihin rajoittaa jäsenvaltioiden toimivaltaa säätää niiden sosiaaliturvajärjestelmien rahoituksesta tai verotuksesta.

45. Jäsenvaltioiden on noudatettava unionin oikeutta, kun ne käyttävät toimivaltaansa säätää sosiaaliturvajärjestelmistään. [37] Näin ollen se, että pääasiassa kyseessä oleva kansallinen lainsäädäntö koskee sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamista verotuksella, ei estä perustamissopimuksen määräysten eikä näin työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien sopimusmääräysten soveltamista. [38]

46. Kuten julkisasiamies La Pergola totesi asioissa komissio vastaan Ranska esittämässään ratkaisuehdotuksessa, [39] tällainen päätelmä ei kyseenalaista jäsenvaltioiden vapautta huolehtia sosiaaliturvan rahoituksesta veronluonteisilla toimenpiteillä. Kyse on verotusoikeudesta ainoastaan siltä osin kuin maksuja peritään siirtotyöläisten tuloista tai yleisemmin jonkin jäsenvaltion kansalaisten, jotka jotakin perustamissopimuksissa taatuista perusvapauksista käytettyään ovat tai ovat olleet yhden tai useamman jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön alaisia.

47. En myöskään yhdy Ranskan hallituksen näkemykseen, jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuimen asioissa komissio vastaan Ranska antamien tuomioiden perustelujen soveltaminen pääasiassa kyseessä oleviin sosiaaliturvamaksuihin tarkoittaisi, että *millä tahansa* verolla, jolla rahoitetaan sosiaaliturvaa, olisi suora ja riittävän merkityksellinen yhteys sosiaaliturvalainsäädäntöön (Ranskan hallitus esitti tämän väitteen erityisesti kulutusverojen yhteydessä).

36 — Tuomio Pierik, 182/78, EU:C:1979:142, 4 ja 7 kohta; tuomio Martínez Sala, C-85/96, EU:C:1998:217, 36 kohta; tuomio Dodl ja Oberhollenzer, C-543/03, EU:C:2005:364, 31 kohta ja tuomio Borger, C-516/09, EU:C:2011:136, 28 kohta. Asetuksessa N:o 883/2004, joka korvasi asetuksen N:o 1408/71, kodifioidaan kyseinen oikeuskäytäntö, ja todetaan, että sitä sovelletaan sellaisiin jossakin jäsenvaltiossa asuviin jäsenvaltion kansalaisiin, kansalaisuudettomiin henkilöihin ja pakolaisiin, jotka ”ovat tai ovat olleet yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, sekä heidän perheenjäseniinsä ja heidän jälkeensä eläviin” (2 artiklan 1 kohta).

37 — Ks. edellä 24 kohta.

38 — Ks. vastaavasti tuomio Terhoeve, EU:C:1999:22, 35 kohta.

39 — EU:C:1999:392, 2 kohta.

48. Yhtäältä ainoastaan maksujen, jotka on *nimenomaisesti* tarkoitettu sosiaaliturvan rahoittamiseen, katsotaan olevan osa jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädäntöä, ja näin ollen niitä koskee asetukseen N:o 1408/71 sisältyvä sovellettavien lainsäädäntöjen päällekkäisyyden kielto. Pelkästään se seikka, että osaa verotuloista käytetään sosiaaliturvan rahoittamiseen, ei merkitse, että kyseinen vero kuuluu kyseisen asetuksen soveltamisalaan. [40]

49. Toisaalta mielestäni on epätodennäköistä, että jäsenvaltiossa perityn kulutusveron ja kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön välillä on suora ja riittävän merkityksellinen yhteys, vaikka tämä vero olisi nimenomaisesti tarkoitettu sosiaaliturvan rahoittamiseen. [41] On vaikea nähdä, miten pelkästään se seikka, että yhdessä jäsenvaltiossa vakuutetulta henkilöltä peritään toisessa jäsenvaltiossa kulutusveroja, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu valtion sosiaaliturvan rahoittamiseen, aiheuttaisi ongelmia kyseiselle henkilölle.

50. Toisin kuin tuloveron osalta valtio perii sen alueella ostetuista tavaroista ja palveluista kulutusveroa kuluttajan asuinpaikasta ja työskentelypaikasta riippumatta. Näin ollen, jos de Ruyterin kaltainen henkilö ostaa tuotteita tai palveluja Ranskan alueella, ostosta seuraa yleensä kulutusveron maksaminen ainoastaan Ranskassa, vaikka kyseinen henkilö työskentelee (ja on vakuutettu) toisessa jäsenvaltiossa.

51. Tämä on selvää arvonlisäveron ja valmisteveron kohdalla, joita säännellään EU:n eritysjärjestelyillä, joiden tarkoituksena on välttää kaksoisverotusta. [42] Yleisemmin katson kuitenkin, että kulutusverolla, jota kannetaan palvelujen ostosta toisessa jäsenvaltiossa, rajoitetaan palvelujen vapaata liikkuvuutta unionissa, ja se on siksi lähtökohtaisesti kielletty myös silloin, kun sitä kannetaan vastaavista kotimaisista palveluista. [43] Samoin vaikuttaa siltä, että jäsenvaltion olisi vaikeaa kantaa kulutusveroa tavaroiden ostosta toisessa jäsenvaltiossa rikkomatta tuontitulleja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kieltoa, jos tällaista maksua ei kanneta vastaavista kotimaisista tuotteista. [44] Vaikka vastaavaa maksua kannettaisiin vastaavien tuotteiden ostosta kotimaassa, kulutusvero tarkoittaisi väistämättä kuluttajalle velvollisuutta ilmoittaa, että hän on ostanut kyseessä olevat tuotteet toisesta jäsenvaltiosta. Tämä vaikeuttaisi tavaroiden hankkimista ulkomailta. Sitä pidettäisiin siksi luultavasti tuontirajoitusta vastaavana toimenpiteenä, joka olisi SEUT 34 artiklan vastainen. [45]

52. Yhteenvetona voidaan näin ollen todeta seuraavaa: vaikka pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten sosiaalimaksujen periminen aiheuttaa todennäköisesti ongelmia de Ruyterille, koska hän on jo vakuutettu Alankomaissa, [46] samaa ei voida sanoa kulutusveroista, joita häneltä peritään, kun hän ostaa tavaroita tai palveluja Ranskasta. On vaikeaa käsittää, miten tällaisista ostoista voitaisiin laillisesti kantaa lisää kulutusveroja toisessa jäsenvaltiossa.

40 — Tätä perustelua voidaan soveltaa esimerkiksi Ranskassa perittyyn arvonlisäveroon. Ranskan hallituksen antamien tietojen perusteella 7,85 prosenttia kyseisen veron tuotosta käytetään sairausvakuutuksen, äitiysvakuutuksen, työkyvyttömyysvakuutuksen ja kuolemanvaravakuutuksen rahoittamiseen kyseisessä jäsenvaltiossa.

41 — Ranskan hallituksen mukaan sairausvakuutussopimuksista ja erityisriskien vakuutussopimuksista, vedonlyönnistä ja urheilurahapeleistä, tupakasta, alkoholijuomista ja virvoitusjuomista perittäviä veroja käytetään myös Ranskan sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamiseen.

42 — Ks. yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (EUVL L 347, s. 1) johdanto-osan 62 perustelukappale ja valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16.12.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY (EUVL 2009, L 9, s. 12) johdanto-osan 30 ja 31 perustelukappale ja 33 artiklan 6 kohta. Verovelvollinen hankkija maksaa yhteisöluovutuksen yhteydessä maksettavaa arvonlisäveroa siinä jäsenvaltiossa, johon tavarat saapuvat eli johon hankkija on sijoittautunut. Tällaisessa tapauksessa arvonlisäveroa ei makseta jäsenvaltiossa, jossa tavarat ostettiin. Tällöin ei yleensä ole kaksinkertaisen verotuksen vaaraa (ks. direktiivin 2006/112 40–42 artikla).

43 — SEUT 56 artiklassa ei ainoastaan kielletä kaikki syrjintä kansalaisuuden perusteella, vaan siinä edellytetään myös kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksetta sekä kotimaisiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin, jos näillä rajoituksilla estetään toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen, siellä vastaavanlaisia palveluja lainmukaisesti tarjoavan henkilön toiminta, haitataan tätä toimintaa tai tehdään se vähemmän houkuttelevaksi. Ks. viimeksi tuomio Duomo Gpa ym., C-357/10–C-359/10, EU:C:2012:283, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

44 — SEUT 28 artiklan 1 kohta. Jäsenvaltioiden välisen kaupan vienti- ja tuontitullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen kielto kattaa kaikki tuonnin yhteydessä tai perusteella kannetut maksut, jotka peritään nimenomaisesti tuontituotteesta mutta ei vastaavasta kotimaisesta tuotteesta ja täten muuttavat kyseisen tuotteen omakustannushintaa. Ks. tuomio Capolongo, 77/72, EU:C:1973:65, 12 kohta ja tuomio Compagnie commerciale de l'Ouest ym., C-78/90–C-83/90, EU:C:1992:118, 23 kohta.

45 — Ks. esimerkiksi tuomio komissio v. Italia, 154/85, EU:C:1987:292, 12 kohta.

46 — Ks. edellä 35–40 kohta.

53. Toisin kuin tuloista perityt maksut, kulutusverot tulevat maksettaviksi (nettohinnan ohella), kun tavara tai palvelu ostetaan. Jäsenvaltiossa A vakuutettujen ja jäsenvaltion A sosiaaliturvalainsäädännön alaisten henkilöiden vapauttaminen jäsenvaltion B perimistä kulutusveroista, jotka on nimenomaisesti tarkoitettu valtion sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamiseen, loisi kannustimen ostaa kyseisiä tavaroita ja palveluja pikemminkin jäsenvaltiosta B kuin jäsenvaltiosta A. Tästä johtuvaa jäsenvaltiossa A myytävien tavaroiden ja palvelujen epäedullista kilpailuasemaa (varsinkin, jos niistä kannetaan siellä vastaavia kulutusveroja) olisi vaikea sovittaa yhteen sisämarkkinoiden logiikan ja hengen kanssa.

Asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohta

54. Ranskan hallitus on väittänyt, että kyseessä olevien maksujen – jos oletetaan, että ne kuuluvat asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan – periminen olisi ristiriidassa kyseisen säännöksen kanssa ainoastaan, jos de Ruyterin saamista elinkoroista perittäisiin sosiaaliturvamaksuja myös Alankomaissa. Ranskan hallitus kyseenalaistaa näin ollen de Ruyterin väitteen, jonka mukaan hän maksoi elinkoroistaan sosiaalimaksuja Alankomaissa.[47] Ranskan hallitus viittaa myös tuomioon Piatkowski, jossa yhteisöjen tuomioistuin tutki, oliko tietystä tulosta peritty sosiaalimaksuja *kahdessa* jäsenvaltiossa.[48]

55. Tämä väite perustuu asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohdan virheelliseen tulkintaan.

56. On totta, että kyseisessä säännöksessä säännellään sosiaalimaksujen perimistä samasta tulosta useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.[49] Säännöksen soveltamisala ei kuitenkaan rajoitu tällaisiin olosuhteisiin. Kun henkilö kuuluu asetuksen N:o 1408/71 soveltamisalaan, 13 artiklan 1 kohdan sovellettavien lainsäädäntöjen päällekkäisyyden kieltoa koskeva sääntö on ehdoton, ja siihen voidaan soveltaa vain 14 c ja 14 f artiklassa mainittuja poikkeuksia.[50] Asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on *ainoastaan* tämän jäsenvaltion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että de Ruyter työskentelee Alankomaissa mutta asuu Ranskassa. Hänen pitäisi näin ollen olla vain Alankomaiden sosiaaliturvalainsäädännön alainen.

57. Näin ollen, jos oletetaan (kuten olen edellä esittänyt), että kyseisillä sosiaalimaksuilla on suora ja riittävän merkityksellinen yhteys Ranskan sosiaaliturvalainsäädäntöön, jotta asetusta N:o 1408/71 voidaan soveltaa, maksujen periminen de Ruyterilta merkitsisi, että 13 artiklan 1 kohdan sovellettavien lainsäädäntöjen päällekkäisyyden kieltoa ja 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan lainvalintasääntöä rikottaisiin.[51] Sillä seikalla, perittiinkö de Ruyterin Alankomaissa saamista elinkoroista tosiasiallisesti sosiaaliturvamaksuja siellä, ei näin ollen ole merkitystä.

58. Tätä päätelmää ei kyseenalaisteta yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa Piatkowski. Kyseinen asia koski samanaikaisesti yhden jäsenvaltion alueella palkatussa työssä olevan ja toisen jäsenvaltion alueella itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivan henkilön erityistilannetta. Poikkeuksena asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 1 kohtaan tällainen henkilö (toisin kuin de Ruyter) on samanaikaisesti molempien jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädännön alainen: hänen on lähtökohtaisesti maksettava

47 — Tämä on tosiseikkoja koskeva kysymys, joka toimivaltaisen kansallisen tuomioistuimen on ratkaistava. Unionin tuomioistuimen kirjaamoon tallennetusta asiakirja-aineistosta sekä ennakkoratkaisupyynnöstä voidaan kuitenkin päätellä, että kyseisistä elinkoroista perittiin sosiaalimaksuja Alankomaissa: ks. edellä 36 kohta.

48 — Tuomio Piatkowski, EU:C:2006:167.

49 — Ks. edellä 26 kohta.

50 — Ks. edellä 37–40 kohta.

51 — Kuten julkisasiamies Warner esitti ratkaisuehdotuksessaan Perenboom, 102/76, EU:C:1977:57, ”muulla jäsenvaltiolla kuin sillä, jonka lainsäädäntöä – – sovelletaan [asetuksen N:o 1408/71 perusteella], ei ole oikeutta kyseisen työntekijän maksuihin”.

kummankin jäsenvaltion lainsäädännössä häneltä vaaditut maksut.[52] Tuomioistuin katsoi kuitenkin, että jopa kyseisessä tilanteessa asetuksen N:o 1408/71 14 c artiklan b kohdan tulkitseminen siten, että se mahdollistaa kaksi maksuvelvoitetta saman tulon osalta, aiheuttaisi haittaa työntekijöille, jotka käyttävät oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ja olisi näin ollen selvästi tämän asetuksen vastaista.[53]

Ratkaisuehdotus

59. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Conseil d'État'n esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Pääasiassa kyseessä olevien CSG-maksun, CRDS-maksun, 2 prosentin sosiaalimaksun ja kyseisen sosiaalimaksun lisämaksun kaltaisilla pääomatuloista perittävillä maksuilla on suora ja riittävän merkityksellinen yhteys sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuiin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklassa lueteltuja sosiaaliturvan aloja koskevaan Ranskan lainsäädäntöön. Ne kuuluvat siten kyseisen asetuksen aineelliseen soveltamisalaan.

52 — Asetuksen N:o 1408/71 14 c artiklan b kohta. Ks. tuomio Piatkowski, EU:C:2006:167, 22 kohta. Ks. myös tuomio de Jaeck, C-340/94, EU:C:1997:43, 39 kohta.

53 — Tuomio Piatkowski, EU:C:2006:167, 27 kohta.